

Sjukvårdsintyg för medicinsk specialkost from HT 2025

För att skolor och förskolor inom Skaraborgs kommuner ska kunna servera säker och korrekt medicinskt befogad specialkost finns en rutin som är framtagen i samverkan mellan Skaraborgs kommuner och dess sjukhus.

Medicinsk specialkost

Med medicinsk specialkost menas här kost anpassad efter ett visst fysiskt sjukdomstillstånd såsom allergi eller celiaki. För att säkerhetsställa att skolor och förskolor erbjuder rätt medicinsk specialkost krävs uppvisande av sjukvårdsintyg som styrker elevens/barnets behov.

Sjukvårdsintyg

Intyg för medicinsk specialkost skall utfärdas av lämplig profession inom specialistvård för barn- och ungdomsmedicin **alternativt** av specialistläkare i barn- och ungdomsmedicin inom primärvård/privata vårdgivare. Intygen ska vara tidsbegränsade undantaget kroniska diagnoser där intygen kan vara giltiga hela skoltiden. Syftet är att säkerställa att barnet får ett korrekt omhändertagande med uppföljning för att kontrollera om allergin kvarstår eller har vuxit bort.

Intyg utfärdat av annan läkare inom primärvård godkänns endast om det på intyget framgår att barnet/eleven är remitterad till specialistvård. Ett sådant intyg gäller som längst 6 månader.

Några ord om laktos

Laktosintolerans är inte en sjukdom utan en ärftlig oförmåga att bryta ner laktos och sjukvårdsintyg för att bekräfta tillståndet utfärdas i regel inte. Laktosintolerans hos förskolebarn är mycket ovanligt och besvär med magen har troligen en annan orsak som är viktig att utreda. Laktosintolerans kan tillfälligt uppstå om tarmen är skadad på grund av till exempel en inflammation eller obehandlad glutenintolerans. Detta kallas för "sekundär laktosintolerans" och går i allmänhet över när den verkliga orsaken till besvären har behandlats. För mer information hänvisas till Livsmedelsverkets hemsida www.slv.se

Vad behöver jag göra som vårdnadshavare?

Om du vet eller misstänker att ditt barn kommer att behöva specialkost i förskolan/skolan höstterminen 2025 behöver du kontakta vårdcentralen för att få ett specialistläkarintyg **alternativt** en remiss till specialistvård för barn- och ungdomsmedicin. Samtliga vårdcentraler i Skaraborg är informerade om denna rutin. Har barnet redan kontakt med specialistvården kan ni vända er direkt dit.

Vem ska ha sjukvårdsintyget?

Sjukvårdsintyg för medicinsk specialkost lämnar du till barnets förskolepedagog/elevens mentor tillsammans med en ifylld ansökan om specialkost som du finner vid lunchmenyerna på kommunens hemsida.

Specialkostansökan till skola/förskola HT25-VT26

Fyll i ansökan så noggrant som möjligt. Lämna sedan in den tillsammans med eventuellt sjukvårdsintyg till barnets förskolepedagog/elevens mentor. Individuell specialkost tillagas de dagar som ingen av rätterna på ordinarie buffé uppfyller barnets/elevens behov.

Vårdnadshavaren ansvarar för att:

- Bifoga giltigt sjukvårdsintyg om ansökan gäller en medicinskt befogad specialkost.
- Lämna in nytt sjukvårdsintyg innan ett tidsbegränsat läkarintyg slutar gälla. Om inget nytt intyg inkommer förutsätts att behovet av specialkost inte längre finns och barnet/eleven kommer att erbjudas den ordinarie maten.
- Förnya ansökan inför varje ny hösttermin. Om ingen ny ansökan inkommer förutsätts att behovet av specialkost inte längre finns och barnet/eleven kommer att erbjudas den ordinarie maten.
- Förnya ansökan om specialkost vid förändringar, exempelvis om en av flera allergier försvinner.
- Meddela förskolan/skolan när behov av specialkost inte längre är aktuellt.
- Meddela köket före kl 8 vid sjukdom eller ledighet så inte specialkost tillagas i onödan:

Kök	Telefonnummer	Mobilnummer
Nya Centralskolan	0514-58056	072-743 53 88
Lunneviskolan	0514-58224	072-743 53 89
Ambjörnsgårdens förskola	0514-58259	073-081 17 15
Förskolan Äventyret	0514-58256	070-191 83 19

Vid frågor rörande behov av sjukvårdsintyg eller hur ansökan ska fyllas i vänligen kontakta Måltidsenheten. Telefon: 0514-58121 Email: asa.carlstein@grastorp.se

Elevens/barnets namn:	Födelseår:	Dagens datum:
Skola/Förskola:	Klass/Avdelning:	
Kontaktperson - Mentor/Pedagogisk personal:	Telefon kontaktperson dagtid:	
Vårdnadshavares namn:	Telefon vårdnadshavare dagtid:	

Till vårdnadshavare med
barn i förskolan/skolan

Medicinska specialkost

Nötter, mandel, jordnötter och sesamfrön används inte i matlagningen. Ange ändå eventuell allergi som information till verksamheten.

Kryssa i aktuell ruta vid de livsmedel som måste uteslutas. Bifoga sjukvårdsintyg.

Laktosintolerans, se nästa sida	
☐	Mjölprotein
☐	Gluten (Glutenfri vetestärkelse och "Ren havre" används)
☐	Ägg
☐	Fisk
☐	Skaldjur
☐	Sojaböna
☐	Andra baljväxter – ange vilken/vilka:
☐	Nötter, mandel, jordnötter, sesamfrön (används inte i maten men sätt kryss vid allergi)
☐	Annat:

Klarar eleven/barnet mindre mängder eller vissa produkter av det livsmedlet som ger reaktion så ange det här. Några exempel: "tål sojalecitin" "tål uppbettad tomat" "tål spår av mjölprotein"

Beskriv symptom/reaktion vid intag. Ange också eventuell akutbehandling:

Laktosintolerans

De allra flesta med laktosintolerans tål minst 5 g laktos/dag, oftast mer. På lunchbufféerna finns alltid minst en rätt som är laktoslåg, vilket innebär att en normalportion innehåller mindre än 3 g laktos. Laktosfri måltidsdryck finns alltid att tillgå. Detta innebär att de allra flesta inte behöver specialkost vid laktosintolerans, men vi vill ändå ha in specialkostansökan som information till exempelvis utflyktsdagar.

JA NEJ

Har magbesvären utretts inom vården?

☐ ☐

Markera rad med önskad kost:

☐	Laktosfri måltidsdryck önskas
☐	Laktoslåg kost (finns alltid på ordinarie buffé)
☐	Laktosfri kost (sjukvårdsintyg från specialistvård för barn- och ungdomsmedicin krävs)

Uteslutande av livsmedel av etiska eller kulturella skäl

Vi serverar på våra lunchbufféer alltid ett lakto-ovo-vegetariskt alternativ som alla kan välja att äta av. Vi vill ändå ha in specialkostansökan som information till exempelvis utflyktsdagar.

Markera rad med önskad kost:

☐	Vegetarisk mat med mejeri och ägg (lakto-ovo-vegetarisk kost - finns på ordinarie buffé)
☐	Vegankost (innehåller enbart vegetabilier. Vårdnadshavaren ansvarar för kosttillskott.)
☐	Ej griskött (bufféns lakto-ovo-vegetariska rätt erbjuds dessa dagar)
☐	Annat:

Anpassade måltider

Vid behov av andra anpassningar kring måltiden kontaktas mentor eller förskolepedagog för att forma måltidens genomförande tillsammans med berörda professioner. Det kan exempelvis gälla utformning av måltidsmiljön, extra stöd vid måltiderna eller anpassade rätter vid selektivt ätande. För anpassade måltider krävs inget sjukvårdsintyg, men om sådant finns tar vi gärna emot informationen för att säkerställa att behoven möts på bästa sätt.

Beskriv kortfattat vad som inte fungerar i samband med måltiderna i skola/förskola: